

Posudek oponenta na bakalářskou práci

Student: **Anastasia Dubinkina**
Název práce: **Neverbální projevy dominance mužů a žen při řešení společného úkolu**
Univerzita: FHS UK, Katedra psychologie a věd o životě
Datum: 13.9.2022
Oponent: Mgr. Eva Richterová, Ph.D.

Předložená bakalářská práce vychází z realizovaného výzkumu GAČR (Manipulativní a dominantní strategie v konfliktech partnerských dvojic s normálním osobnostním profilem a úzkostnou osobností), úžeji se zaměřuje na projevy dominance u skupin žen a mužů v rovině neverbální komunikace ve specifické situaci (řazení obrázků).

Práce má část teoretickou a praktickou. V teoretické části autorka postupuje od obecnějších kapitol o neverbální komunikaci a dominanci, psané formou odstavců – autor, až ke konkrétnějšímu propojení dominance a neverbální komunikace s dalšími fenomény (gender, spokojenost ve vztahu atp.). Velmi zdařilá je kapitola 4, ve které autorka představuje jednotlivé nástroje k měření neverbálních projevů dominance a zamýšlí se nad jejich principy i nedostatky. Celá teoretická část vychází z celé řady převážně zahraničních zdrojů a informace z nich jsou pěkně analyzovány a komparovány. Některé ze zdrojů jsou však již poměrně staré a neodráží tolik současné sociokulturní prostředí (např. role mužů a žen ve společnosti, v konkrétní kultuře). Teoretické části by prospěla aspoň stručná pasáž, ve které by studentka shrnula poznatky nejzásadnější pro její vlastní výzkum a ve které by prezentovala problematizaci tématu.

Teoretická část je psána velmi čtivě a srozumitelně, poznatky jsou předkládány přehledně a umožňují snadnou orientaci v textu. Po formální stránce se v práci místy objevují gramatické a stylistické chyby, práce s odkazy je na dílčí nepřesnosti (někde chybí odkaz na zdroje, nepřesné řazení zdrojů v závorkách, nejsou přechýlená a skloňovaná příjmení atd.) v pořádku. Textu by také prospěla preciznější práce s termíny a jejich objasňováním (místy není jasné, co je konkrétním termínem či údajem míněno) a také oproštění se od irelevantních stereotypů (např. v textu nepodložené tvrzení, že ženy mají ve společnosti nižší postavení).

Praktická část si klade za cíl prozkoumat neverbální projevy dominance mužů a žen ve specifickém kontextu. Jsou formulovány čtyři výzkumné otázky, které autorka transformuje do hypotéz. I když se autorka snaží hypotézy kotvit v teorii a operacionalizovat je, text zde trochu ztrácí na čitelnosti – např. u H1 není zcela jasné, co znamená „větší míra dominance z neverbálních projevů“ – má se měřit počet kategorií projevů nebo jejich intenzita??

Další kroky (sběr dat, výzkumný soubor, prostředí výzkumu), nejsou „dílem“ autorky, jak už bylo zmíněno, byly realizovány v rámci projektu GAČR, studentka je nicméně velmi hezky popisuje. Velmi se ale pozastavuji nad užitím termínu „patologická osobnost“ – jedná se o termín bulvární, zavádějící a zcela nevhodný pro práci odborného charakteru.

Výsledky jsou prezentovány především v grafické podobě, u tabulek s četnostmi je lépe použít relativní četnost nežli absolutní počty (číslo 25 nám neřekne tolik, jako např. 34 %). Dat je zde opravdu mnoho, autorka se snaží je poměrně podrobně prezentovat, což místy znesnadňuje orientaci v nich. Místy není zřejmá vazba jednotlivých analýz k hypotézám, protože ty se specificky týkaly interakce v rámci úkolu řazení obrázků, není tedy jasné, k čemu měly být autorce údaje z dotazníků. V kapitole Diskuze se autorka strukturovaně vyjadřuje k jednotlivým hypotézám, i když text je poněkud těžkopádný. U obhajoby by se mohla studentka konkrétněji k faktu, že některé kategorie neverbálních projevů (např. ovlivňování a

prosazování se) obsahují jak projevy považované za dominantní, tak i za submisivní, tudíž jakým způsobem tedy docházelo k vyhodnocování dat. V této kapitole také dochází ke komparaci dosažených výsledků s již existujícími poznatky, ovšem jen sporadicky a komparace se odehrává víceméně po povrchu. Očekávala bych také hlubší reflexi limitů práce a také odvážnější interpretace zjištěných dat – např. co vyplývá z toho, že dominantní ženy mají vyšší skóre v kategorii „centralita“, zatímco dominantní muži v kategorii „iniciace rozhodování“? Autorka byla při zpracování dat pečlivá a její zjištění jsou zajímavá, určitě by stálo za to oné datové základny využít více a více ji vytěžit.

Předloženou práci považuji za promyšlenou, poměrně dobře zpracovanou, jen v některých ohledech nedotaženou. Podle mého nároku práce splňuje všechny požadavky kladené na daný typ práce, proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji známku **velmi dobře**.

V Praze 13.9.2022

Mgr. Eva Richterová, Ph.D.